

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 43. Zettortdeenâ 24tâ Oktober 1840.

J a u n a s s i n n a s.

No leelas Eferes. Mehs gohds Deewam rudsu laufus effam nokohpuschi, un arri rudsus eefehjuschi, garr waffaraju darbojamees; ko tas leetus laiks lihds schim tohti aiskawejis bija.

Rudsu labba kahrtina bija, bet weegli eefschwarra, meeschi un ausas irr labbaki pâr daschu gaddu. M. B.

No Dundagas pilles. Tai 24tâ Juhli m. d. mehs apmeklejam Dundagas pilli kurra wezzds laikds us wezzu wihsî ar augstu tohrni buhweta. Schinni pilli dauds kambari, flehtes un pagrabi, tai arri weena ne discha, bet sinukfa basniza ar daschadahm bildehm puschfota, no kam tahs pahr wiffahm zittahm kohschakas irr: kur muhsu Pestitajs ar sawu krusu pakrittis, kur winsch krusâ peefists, un kur winsch augscham zellahs. Us frohni irr tee 4 preezas mahzitaji nobildeti. Tai basnizai irr masas ehrgeles wiss garram apseltitas un ar daschadeem raibumeem ispuschfotas. Tanni basnizâ tohpoht wehl schim brischam Wahzu Deewa kalposchana turreta, kantschu kirspehles basniza itt tuwu pee pils. Tai pilli weenâ kambari wehl taggad dauds brunneneeku leetas redsamâs, kâ: masi dischgabbali, plintes, pistohles, sohbeni, schlehpi, brunnas, weens brunneneeka krehslis un dauds glahses. Tee dischgabbali irr tahdi paschi kâ tee taggadeji. Tahs plintes irr daschadas, zittai irr wehl garraks stohbris kâ muhsu saldatu plintehm, zittai tas stohbris itt ihs bet tik refnis, ka ar weenu rohku rohku ne warr apkaupt. To plinschu atflehgâs irr pagallam sawadas, mums stahstija ka wehl neweens ne effoht gabbijees kas weenu no tahm atflehgahm

buhku warrejis uswilt. Tapat tas arri pee tahm pistohlehm irr. Tee sohbeni buhku muhsu saldatu sohbeneem lihdsigi kad tik dasch pahrleezigi garsch un sinags ne buhku; prohti: zits irr tik sinags ka tikko ar abbahm rohkahm warr pazelt. Brunnas daschas tik leelas, ka tas leelakais wihrs Kursemmâ tahs ne pilditu. Tam krehslam irr kahjas no breechu kahjahm, un lehne no breechu raggeem, tas krehsla kiffenis irr ar farkanu samtû apwiltis un wissapkahrt apseltitas tresses. No glahsehm tee tik irr wairak apbrihnojami, kas pehz lohpa lihdsibas taifiti, prohti: zits isstatahs kâ wehrsis kas us pakkat-kahjahm stahw. Tanni kambari irr weens no kohka dreijahs bikkuris ko gan drihs ar rohku warreja apkaupt eefsch kurra 99 zitti bikkuri no ta pascha kohka taifiti pehz kahrtas weent eelkti (tee wiffi bija papihra beesumâ). Us muhsu waizaschanu, kas to tahdu gan warr buht taifijis, mums atbildeja: ka kahds nere-dsig wihrs no Dundagas laudim to pataifijis un saweem zeenigeem kungeem schinkojis. Kad wiffas tahs leetas tanni pilli labbi apstatahs tad teescham warr pahrleezinatees ka zittu reisejds laikds arri skunstes ammatneeki irr bijuschî. R. E. S.

Deews schehlo zilwekus un arri lohpus.

Kad tas warrens Nazedonias kehninsch Melfanders, kas ap 330tu gaddu preefch Kristus peedsimschanas effoht waldbijis, ar sawu karraspehku isgahje wiffu pasauli appalsch sawas warras speest, tad winsch arri aienahze us Afriku un tur ihpaschâ semmes stuhri atradde

lauschu tautn, kas rahmi dsihwoja un neko ne sinnaja no karra un uswarreschanas. Te winnu wedde pee pascha tahs semmes waldineeka un schis to meeloja ar sawadu ehdeenu, prohti, zehle tam preekschâ ehdamas leetas, kas no tihra selta taisitas: Alekanders par to brihnodamees, winnu waizaja: „Woi tad juhs schè seltu ehdat.“ Tas waldineeks atbilbeja: „Mehs gan to ne ehdam, bet man schkeet, ka tew sawâ paschâ semmè ehdamaja bij deesgan, kalabb nahzi pee mums?“ Alekanders: „Juhfu selta deht gan ne esnu atnahzis, bet es gribbeju sinnah, kahda juhfu dsihwofchana un kahdi juhfu eeraddumi.“ Us to tas waldineeks atfazziya: „Nu, kad tà irr, tad paleez pee mums tif ilgi, kà tew patihf.“

Kamehr schee abbi waldineeki wehl tà farinnajahs, atnahze divi namma-tehwi pee ta waldineeka un luhdsahs par winneem teefu turreht. Substetajs fazziya: „Es no sawa nahburga nopirku semmes gabbalu ar muischu un kad to semmi sahzu usrakt, tad usgahju tanni leelu mantu apflehptu. Schi manta man ne peederr, jo es tif to semmi ar winnas redsamu mantu esnu pirzis un ne wis to mantu, kas tanni apflehpta; — bet winsch to atrastu mantu ne gribb atpakkat nemt.“ Tas apsubsehtais us to atbilbeja: „Vehz taisnas apsinnaschanas ne sinnu zittadi darriht. Es winnam to semmes gabbalu un muischu lihbs ar wissu to, kas tur eekschâ, esnu pahrdewis.“

Tas waldineeks winnu wahrduß pakkat no galla isfazziya, lai tee teefas mekletaji sinnatu, arrig winsch tohs sayrattis woi ne. Un scho leetu pahrdohmajis, fazziya tà: „Draugs, woi tew naw dehs?“ Irr gan. „Un tew ohtram woi naw meita?“ Irr gan. „Nu tad, lai dehs ar meitu dohdahs laulibâ un to atrastu mantu panemm par puhru.“ Alekanders par scho spreedumu palikke kà apstulbis. Tad uspraffiya winnu tas waldineeks: „Kà tew leekahs, arrig mans spreedums bij netaisns?“ Alekanders atbilbeja: „Pawissam nè, bet es par to brihnoghohs.“ „Tà! nu fakki man jel, kà schi leeta juhfu semmè buhtu beigusehs?“ — Taisnibu

fakkoht, — tà Alekanders atbilbeja, „mehs abbus wihrus buhtu likkuschi zeetumâ un to mantu kehnam panehmusch.“ — Kehnam! waizaja tas waldineeks lohti brihnodamees, — „woi tad juhfu semmi faule arr apspihb?“ Kà tad! „Woi leetus arr tur lihst?“ Sinnams. „Brihnums! woi tur arr irr tahdi mahju lohpi, kas sahli ehd?“ Dauds un daschadi. „Nu tad, — winsch fazziya, tas schehligs radditajs gan tif to newainigu lohpu deht leek juhfu semmei sauli spihdeht un leetu lih; juh to ne effat wehtri!“

A. L.

• K a d m e h n e s s p i h b.
Meld. Nu dussehs wissas weetas.

I.

Mehs mehnes spihdeht sahze
Un swaigsnes mirdseht nahze
Pee klaija debbest,
Mesch tumesch un klussuns stahdahs
Un balta migla raddahs
Pa lejahn, plawahu brihnischki.

2.

Nu pafaule irr kluffa
Un krehflas jauka duffa
To apsedf mihligi,
Nu sawas kluffas mahjas
Gull daschas firdis wahjas
Un aieimirst behdu likteni.

3.

Mehs lepni nabbadfini
Un grehfu zilwezini
Ne prohtam dauds neko,
Ar daschu leeku dohmu
Mehs wellkam tukschu lohmu
Kad grehki firdi eelighsmo.

4.

Deews! swehtibu dohd stattihf,
Kas nelsnihzigs mattihf,
Ar grehkeem ne pihtees,
Lai turram behrnu prahtu,
Taws gars lai stahw mums klahtu,
Ka pee tew warram preezatees.

5.

Wedd muhs bes leelahm mohlahm
Ar tawahm tehwa rohlahm
Fr nahwes nakfina;
Kad beidsahs semmes neeki,
Lai spihd mums debbes preeki.
La Kunga Jesus beedribâ.

6.

Mu brahli, darbu beidsheet!
Ar Deewu gulleht steidseet
Schi wehsâ dsestrumâ!
Deews fargi muhs no breefnahm,
No nahwes, ugguns leefnahm,
Us jaunu preek' muhs mohdina!

L g.

Wakkara dseefma (Waffaras laifâ).

1.

Nahz, wakkars, druwu kluffeht!
Dseff faules karstumu!
Mehs ilgojamees duffeht
Pehz deenas puhlinu!

2.

Skatt, fur jaw faule laifchahs!
Das winnas farfanums,
Kas tur pee debbes taifahs,
Un dsestrum' puhsch us mums.

3.

Ne lappin wairs ne kustahs;
Wifs guldihts meeribâ;
Tee kupli kohki klaufahs,
Mums singohht beedribâ.

4.

Gan kluffim meh's ar kluffi,
Kad dshwes wakkars buhs;
Das meera wahrdisch: „Duffi!“
Lad guldihs kappâ muhs.

5.

Nahz, wakkars, pasaul kluffeht,
Dseff dshwes karstumu!
Mehs ilgojamees duffeht
Pehz deenas puhlinu!

S t.

Teefas flubdina fchanas.

Das pee Tittelminde's pagasta peerastih'ts muzze-
neek's Ernst Jehkaba dehl's Weinberg, kurra usturre-
fchanas weeta naw sinnama, tohp zaur scho usai-
nahr's, 2trâ November f. g., laiku no rihta, Tittel-
minde's pee rekrufschu lohsefchanas atnah't, zittahbi
par winnu zits lohseh's. Tittelminde's pagasta teefa,
21mâ Oktober 1840.

††† Pafsteru Fahne Dhsolin, pagasta
wezzakais.

(Nr. 27.) Nuterhuff, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taifnas parradu prassifcha-
nas buhtu pee tahs astah'tas mantas ta pee Wirkus-
muischas peederriga nomirruscha fainneeka Siblu
Janna Saldata, pahr kurra atlikkufschu mantu kon-
kurse nospreesta, tohp usaijinati, lihds 16tu Dezem-
ber f. g. scheidt peeteiktees, jo weh'ak neweenu wairs
ne klausih's. Wirkusmuischâ, 19tâ Oktober 1840. 3

(L. S.) ††† Frits Leinaht, pagasta wezzakais.
(Pr. 116.) C. Kronberg, pagasta teefas ffrihweris.

No Leelas Gezawas pagasta teefas tohp sinnamu
barrihts, ka pahr to mantu ta Leelas Gezawas fain-
neeka Leies Strihkeru Fahaa Wohlmann, kas pahr-
leezigu parradu deht no mahjahm idlik'ts, konkurse
spreesta. Tadeht tohp wiffi parradu deweji, kas
ne grihb sawas prassifchanas un melesfchanas us muh-
schigu laiku sandeht, usaijinati, wifswehlak lihds
20tu Dezember 1840 bes kaweschanas pee schih's
teefas peeteiktees. Leelâ Gezawâ, tai 4tâ Oktober
1840. 3

(L. S.) Fahne Rohmann, pagasta wezzakais.
(Nr. 221.) Ewert's, pagasta teefas ffrihweris.

No Wih'tenpeltes pagasta teefas tohp wiffi tee,
kam kahdas taifnas parradu prassifchanas buhtu pee
ta Wih'tenpeltes fainneeka Leelwaizenu Frits Fannull,
kas sawas mahjas truhkuma un zittu parradu deht
atdewis, un pahr kurra mantu konkurse spreesta,
usaijinati, wifswehlak lihds 6tu November f. g. ar
fawahm prassifchanahm pee schih's teefas peeteiktees,
jo weh'ak neweenu wairs ne klausih's. Wih'tenpeltes
pagasta teefa, 4tâ September 1840. 1

(L. S.) ††† Embe Grifke, pagasta wezzakais.
(Nr. 46.) Bruns, pagasta teefas ffrihweris.

No Krohna Bramberges pagasta teefas tohp sin-
namu barrihts, ka tai 23schâ Oktober f. g. Palzgrah-

wes fainneeku Studru un Wahz-Kanneneeku mahjäs daschadas leetas uhrupê pahrdohs. Bramberges pagasta teefa, 12tâ Oktober 1840. 2

F. Hoffmann, peefehdetais.
(Nr. 258.) D. Paulborn, pagasta teefas ffrihweris.

No Krohna Bramberges pagasta teefas tohp sinu namu darrihts, ka 3otâ Oktober f. g. Wehtrasmuischas fainneeka Zehsa mahjäs daschadas leetas uhrupê pahrdohs. Krohna Brambergê, 12tâ Oktober 1840. 2

F. Hoffmann, peefehdetais.
(Nr. 257.) G. Paulborn, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas buhtu pee teem Kalnamuischas fainneekem Tischu Wikuma Esarewitsch un Sihmaneeke Pehtera Grusaukki, pahr kuru mantahm parradu deht konfur spreeshta, tohp usajinati, diwu mehneschu starpâ, prohti lihds 4tu Dezember f. g., pee schihs pagasta teefas peeteiktees, jo wehlfak neweenu wairs ne klaufishs. Kalnamuischas pagasta teefa, 4tâ Oktober 1840. 2

††† Dahwe Lihfusch, pagasta wezzakais.
(Nr. 129.) F. Bluhmann, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi parradu prassifajî un bewewi ta Kauzemindes fainneeka Wirsenneeku Unscha Mehfon, pahr kuru mantu parradu deht konfurse spreeshta, tohp no Kauzemindes pagasta teefas usajinati, lihds 1mu Nowember 1840 ar sawahm prassifchanahm pee schihs pagasta teefas peeteiktees, jo wehlfak schi termina neweenu wairs ne klaufishs. Kauzemindes pagasta teefa, 19tâ September 1840. 1

(L. G.) F. Scheeme, pagasta wezzakais.
(Nr. 45.) C. Kaven, pagasta teefas ffrihweris.

Zitta fluddinaschana.

Lam pee Weegschu nowabba peederrigam fainneekam Lewis Paulik tai nakti no 22tra us 23schu September f. g. 4 sirgi nosagti, prohti: 1) dseltens sirgê, 15 gaddu wezs, bes kahdas zittas fihmes; 2) smukki behrs sirgê, 7 gaddus wezs, kreisai aufei galê eefcheltis un us mugguru ais sedla weetas pum-pa isauguse; 3) behrs sirgê, 7½ gaddu wezs, ar masu baltumu peerê un zecni allasch eedams galwu kratihht un nags kreisai kahjai eeplihhs; 4) behrs ehrlis 2½ gaddus wezs, bes zittas fihmes, ka tikfai sohbi kas isperschanas deht schlihi bija, tappe is-lausli, un tahs weetas wehl labbi passhtamas. Kas no scheem sagteem sirgeem taisnu sinu Leel-Efferes pagasta teefai dohs, dabhuhs labbu pateizibas naidu. 2

Naudas, labbibas un prezzu firgus us plazzi. Nihgâ, tanni 14tâ Oktober 1840.

	Sudraba naudâ.			Sudraba naudâ.	
	Nb.	Kv.		Nb.	Kv.
I jauns dahlberis gelbeja	1	33	I pohhs kannedu tappe maksahs ar	—	90
I puhrs rudsu tappe maksahs ar	1	70	I — linnu labbakas surtes — —	2	—
I — kweeschu — —	3	50	I — — siktakas surtes — —	1	80
I — meeschu — —	1	15	I — tabaka — —	—	65
I — meeschu = putrainu — —	1	70	I — dselses — —	—	75
I — ausu — —	—	80	I — fweesta — —	2	50
I — kweeschu = miltu — —	4	—	I muzza silku, preeschu muzzâ — —	6	75
I — bibdeletu rudsu = miltu — —	2	30	I — — wihfeschu muzzâ — —	7	—
I — rupju rudsu = miltu — —	1	70	I — farkanas fahls — —	7	—
I — firmu — —	1	70	I — rupjas leddainas fahls — —	6	—
I — linnu = sehklas — —	4	—	I — rupjas baltas fahls — —	4	75
I — kannedu = sehklas — —	1	50	I — smalkas fahls — —	4	—
I — kimmenu — —	5	—			

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas walbischanas puffed: Walbischanas-rahts N. Weitler.
No. 352.